

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Unievoorstellen aanpassing belastingstelsel waterschappen Numer: Bestuursstukken\2701	Agendapunt: 2
---	----------------------

DB: Ja 10-9-2018	BPP: Ja Extra gezamenlijke commissie op 19-9-2018	FAZ: Ja Extra gezamenlijke commissie op 19-9-2018	VVSW: Ja Extra gezamenlijke commissie op 19-9-2018	AB: Extra vergadering algemeen bestuur op 26-09-2018
----------------------------	--	--	--	--

Opsteller: Eenje van Wijngaarden, 0598- 693899 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jan Batelaan
---	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☒ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
---

Externe betrokkenen:	Reden: N.v.t.
-----------------------------	-------------------------

<p>Samenvatting:</p> <p>Het Uniebestuur heeft de voorstellen van de Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) in grote lijnen overgenomen. Met de voorstellen worden de huidige problemen met het belastingstelsel opgelost (o.a. de weeffout bij ongebouwd). Daarnaast bieden de voorstellen mogelijkheden om de financiële gevolgen van toekomstige ontwikkelingen beter bij de belanghebbenden (profijtbeginsel) of kostenveroorzakers neer te leggen.</p> <p>De afwegingsruimte voor het bestuur is vergroot. Desalniettemin kunnen de herverdeeffecten tussen de verschillende belastingcategorieën groot zijn. Gemist wordt daarom de mogelijkheid een toegroeimodel / overgangsmoedel toe te kunnen passen. Voorgesteld wordt om bij de Unie te pleiten voor het ontwikkelen van zo'n model.</p>
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

<p>AB Voorstel:</p> <p>Instemmen met de Unievoorstellen voor een nieuw belastingstelsel voor waterschappen; Pleiten voor het ontwikkelen van een toegroeiregeling om de mogelijkheid te bieden herverdeeffecten geleidelijk te laten verlopen; De Unie van waterschappen op de hoogte stellen van de bevindingen van het algemeen bestuur.</p>

Bestuursvoorstel

Bijlagen: Ja

- Effecten voorstellen van de Unie van Waterschappen voor een nieuw belastingstelsel op tarieven / lastendruk;
- Concept handreiking voor de voorbereidende technische fase van het gebiedsmodel + oplegnotitie;
- Voorbeeld berekening bepalen kostentoedelingspercentages a.d.h.v. de handreiking;
- Vragen en antwoorden fracties 50plus en geborgd natuur.

Ter inzage (bestuursnet): Ja**Onderwerp(en):**

- Reactie VBNE (Vereniging van bos- en natuurterreineigenaren). JOIN 2018 IN 1654

Besluit/opmerkingen bestuur:**Paraaf secretaris-directeur:**

Bestuursvoorstel

1. Aanleiding

OESO rapport "fit for the future"

In 2014 verscheen dit rapport van de OESO. Het rapport ging onder andere over het belastingstelsel van de waterschappen. Een belangrijke aanbeveling was het belastingstelsel meer toekomstgericht te maken en (nog meer) het beginsel de vervuiler betaalt en het profijtbeginsel toe te passen.

Bij de verontreinigingsheffing speelt bijvoorbeeld vooral het onvolledige toepassing van het principe "de vervuiler betaalt". Sommige vervuilers betalen hier niet voor; dat zijn onze eigen rwzi's, riooloverstorten van gemeenten en diffuse verontreiniging .

Het voormalige ministerie van IM (Infrastructuur en Milieu) heeft naar aanleiding van het OESO-rapport vier werkgroepen ingesteld. Een van de werkgroepen moest met voorstellen voor een nieuw belastingstelsel voor waterschappen komen. Het ministerie van IM heeft de Unie van Waterschappen gevraagd met voorstellen ten aanzien van de waterschapsbelastingen te komen. De Unie heeft de handschoen opgepakt en de Commissie Aanpassing belastingstelsel waterschappen (CAB) ingesteld.

Modernisering zuiveringsheffing

Sinds de inwerkingtreding van de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater (WVO) in 1970 is de heffingsmaatstaf voor het belasten van vervuild water hoofdzakelijk gebaseerd op het zuurstofverbruik (BZV en CZV methode). Stoffen die daarna van belang werden voor de mate van vervuiling (fosfaat en stikstof) zijn niet in de heffingsmaatstaf opgenomen. Ook met de hoeveelheid hemelwater is in de huidige heffingsmaatstaf geen rekening gehouden.

Daarnaast speelde de idee de waarde van afvalwater meer te honoreren via een lagere heffing en het hoofd te bieden aan het mogelijk verbieden van de anti-afhaaksubsidie door de Europese Commissie. Een van de belangrijke kostenveroorzakers op de rwzi is de aanvoer van hemelwater. Er zijn nu geen mogelijkheden (prikkel) om minder hemelwater op de rwzi te brengen.

Tot slot is er in de uitvoeringspraktijk veel kritiek op de woonruimteforfait. Huishoudens betalen altijd drie vervuilingseenheden, behalve alleenstaanden, ongeacht het aantal personen dat in een woning verblijft.

Onvolkomenheden binnen de watersysteemheffing

Onder meer uit de consultatieronde bij de waterschappen kwamen twee onvolkomenheden naar voren: de "weeffout" en de lagere bijdrage natuur. Beide onvolkomenheden hangen met elkaar samen en leiden tot een derde onvolkomenheid: weinig bestuurlijke afwegingsruimte.

Vóór de invoering van het huidige stelsel in 2009 kenden de waterschappen de methode Oldambt voor de kostentoedeling. Deze methode was volledig gebaseerd op kostenveroorzaking. Door de vele investeringen in veiligheid (keringen, collectieve goederen) ontstond de behoefte gebieden te belasten. De te beschermen waarde (methode Delfland) was hiervoor een goede en logische verdeling. Er ontstonden twee heffingen: waterkeringszorg met de methode Delfland, en waterkwantiteit met de methode Oldambt.

Vanaf 2009 is voor de hele watersysteemheffing de methode Delfland toegepast. De economische waarde van objecten bepaalt sindsdien in grote mate het kostenaandeel van de verschillende categorieën belastingbetalers binnen de huidige watersysteemheffing. Bij het invoeren van het huidige systeem in 2009 bleek de economische waardeontwikkeling van wegen en spoorwegen ¹ te zorgen voor een bestuurlijk ongewenste ontwikkeling binnen de watersysteemheffing ongebouwd. Wegen en

---

¹ In de oorspronkelijke plannen zouden wegen en spoorwegen niet in de methode Delfland worden betrokken.

Bestuursvoorstel

spoorwegen bepalen in belangrijke mate het kostenaandeel voor ongebouwd. De aanslagen ongebouwd legt het waterschap echter op basis van hectares op en niet op basis van de waarde. De “weeffout” was geboren en daarmee gelijk een aanleiding om het belastingstelsel te herzien. Als tijdelijke reparatie werd de mogelijkheid om de tariefdifferentiatie voor wegen te gebruiken verruimd.

De lage bijdrage die de categorie natuur betaalt staat volgens velen niet in verhouding tot de inspanningen die het waterschap doet voor de natuur. Dit komt door de gekozen systematiek van de kostentoedeling. De waarde van natuur is wettelijk vastgesteld op 20% van de waarde van overig ongebouwd (lees agrarisch). Een belastingtarief voor natuur van 20% van het tarief voor overig ongebouwd zou een rechtvaardige uitkomst kunnen zijn. Echter, doordat de waarde van ongebouwd inclusief de veel hogere waarde voor wegen en spoorwegen is, is het belastingtarief voor natuur bijna 6% van het tarief voor ongebouwd.

Daarnaast is er weinig bestuurlijke afwegingsruimte binnen het huidige stelsel. Alleen het percentage ingezetenen is een knop waaraan het bestuur kan draaien. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur er voor kiezen tariefdifferentiatie voor wegen in te voeren. Dit geeft te weinig mogelijkheden om de specifieke eigenschappen van een waterschap in de tarieven tot uitdrukking te laten komen. Bij een aantal waterschappen is – door de beperkingen van het systeem – de grens van een redelijke kostentoedeling bereikt.

2. Proces totstandkoming

Van CAB naar Unie

De CAB is in 2016 door de Unie van Waterschappen ingesteld om met voorstellen voor modernisering van het belastingstelsel te komen.

Externen zoals de waterschappen zelf en onze externe partners zijn meerdere keren bij het proces betrokken, o.a. via consultaties.

Uiteindelijk heeft de CAB in mei 2018 een eindrapport gepresenteerd.

Het dagelijks bestuur van de Unie heeft het gedachtengoed van de CAB omarmt. Uiteindelijk zijn de concrete voorstellen van de CAB grotendeels overgenomen. Op een aantal bestuurlijke items van de watersysteemheffing zijn de voorstellen aangepast.

Dit betreft:

- de bestuurlijke ruimte verhogen van 10% naar 15%
- behoud van de tariefdifferentiatie wegen voor 100%
- korting tarief natuur geen 80% maar 70%

Inhoudelijk gaan we bij punt 4 in op deze voorstellen. De reden dat het Uniebestuur op deze punten afwijkt van het CAB rapport is dat het uniebestuur de waterschappen op een aantal knelpunten binnen het huidige stelsel meer tegemoet wilde komen.

De Unievoorstellen en het CAB-rapport met bijlagen is al op bestuursnet gezet.

Als bijlage bij dit voorstel vindt u een berekening van de tariefffecten en de lastenontwikkeling bij een gedeeltelijk fictieve uitkomst van de belastingvoorstellen. De begroting 2018 is hierbij als uitgangspunt genomen.

Bestuursvoorstel

Intern proces Hunze en Aa's

Als algemeen bestuur bent u vanaf de start van de CAB meegenomen in de ontwikkeling van de nu voorliggende voorstellen. Via bestuursnet, presentaties, landelijke bijeenkomsten en schriftelijke updates. Voorbeelden:

- presentaties / plenaire sessies met het algemeen bestuur
- gesprek / interviewronde met de CAB
- publiceren van alle CAB rapporten op bestuursnet
- beschikbaarheid van een website CAB

3. Uitgangspunten nieuw belastingstelsel

Het huidige belastingstelsel voor waterschappen kent vier belastingen:

- a. Watersysteemheffing, hiermee worden de kosten van waterveiligheid en voldoende en schoon oppervlaktewater gedekt. Via het kostentoedelingsonderzoek en de door het algemeen bestuur vast te stellen kostentoedelingsverordening worden de belastingtarieven bepaald en vastgesteld.
- b. Zuiveringsheffing, hiermee worden de kosten van het zuiveren van afvalwater betaald. Via het totale aantal vervuilingseenheden wordt het tarief bepaald.
- c. Verontreinigingsheffing, betaalt iedereen die rechtstreeks afvalwater loost op het oppervlaktewater. Het tarief is (wettelijk) gelijk aan het tarief voor de zuiveringsheffing.
- d. Wegenheffing, hiermee worden kosten van eigen wegen gedekt. Deze heffing kent Hunze en Aa's niet. In het CAB rapport en de Unievoorstellen wordt aan de wegenheffing verder geen aandacht geschonken – alles blijft bij het oude – en blijft daarom ook hier verder buiten beschouwing.

Uitgangspunten nieuw belastingstelsel

De CAB heeft de voorstellen ontworpen waarbij aandacht is geweest voor de volgende kernwaarden: eenvoudig, rechtvaardig, robuust, transparant, uitlegbaar en maatschappelijk gedragen. Gaandeweg het proces en bij de uitwerking van de voorstellen concludeerde de CAB dat kernwaarden soms met elkaar in tegenspraak zijn. Daarom is soms een “gulden middenweg” gekozen. Zo zit in het voorstel om bij de zuiveringsheffing te kiezen voor een differentiatie van 1 tot en met 4 ve voor huishoudens een discrepantie tussen eenvoud (waarom niet 2 ve voor iedereen) en rechtvaardig (waarom stoppen bij 4 ve?).

Watersysteemheffing: solidariteit en profijt

Iedereen die baat heeft bij de watersysteemvoorzieningen van het waterschap draagt bij in de kosten daarvan. Belanghebbenden bij hele specifieke voorzieningen of die hele specifieke diensten afnemen betalen hier extra voor. Het doel van de watersysteemheffing is om deze nu en in de toekomst goed aan te laten sluiten bij het belang dat iedereen bij de watersysteemvoorzieningen heeft.

De idee is voor wie doen we wat. Dat idee moet meer tot uitdrukking komen in de watersysteemheffing. “Wie meer profiteert draagt meer bij aan de kosten van de watersysteemtaak”.

Bestuursvoorstel

Zuiveringsheffing: de kostenveroorzaker betaalt

Niet alleen de hoeveelheid maar ook de samenstelling van het afvalwater bepaalt de kosten van het zuiveren van afvalwater. Om duurzaamheidsambities beter te ondersteunen wordt meer naar het kostenveroorzakingsprincipe gekeken. Dit betekent ook dat afvalstromen die waarde vertegenwoordigen of die leiden tot lagere zuiveringskosten voor het waterschap beter tot uitdrukking worden gebracht.

Verontreinigingsheffing: de vervuiler betaalt

Wie oppervlaktewater verontreinigt krijgt hiervoor een rekening. Dit principe kan nog beter worden toegepast, omdat nu niet iedereen betaalt.

4. De voorstellen per belastingsoort

Watersysteemheffing

Gebiedsmodel als methode voor de kostentoedeling met bestuurlijke afwegingsruimte

Er zijn drie categorieën belastingbetalers: ingezetenen, eigenaren gebouwd en eigenaren ongebouwd. Net als in het huidige stelsel wordt eerst het kostenaandeel ingezetenen bepaald. Het systeem van de bandbreedtes is vervangen door een glijdende schaal. Hiermee kan het kostenaandeel beter benaderd worden. De resterende kostentoedeling voor gebouwd en ongebouwd wordt niet meer op basis van waarde bepaald, maar via een gebiedsmodel. In het gebiedsmodel kunnen de specifieke kenmerken van het gebied en de daaraan gekoppelde taakuitoefening beter de kosten per categorie bepalen. Aan de hand van de indeling van de begroting in beleidsproducten (de BBP-structuur) wordt per beleidsproduct aangegeven hoe de verdeling van de inspanning is tussen gebouwd en ongebouwd. Hiervoor is door de Unie een rekenmodel ontwikkeld. Deze methode wordt momenteel nog verfijnd. Net als nu zal het gebiedsmodel uiteindelijk leiden tot kostentoedelingspercentages. De methode valt uiteen in een voorbereidende technische fase en een besluitvormende bestuurlijke fase. Uit de technische fase komt een cijfermatige berekening van de kostentoedelingspercentages. In de bestuurlijke fase heeft het bestuur de mogelijkheid maximaal 15 procent naar boven en naar beneden af te wijken van de percentages van de technische fase. Hiervoor is wel een motivering vereist.

Kosten waterkwaliteit / verontreiniging diffuse bronnen afzonderlijk zichtbaar maken

In de voorbereidingen van de CAB en uit de consultaties bleek het belasten van diffuse verontreiniging vanuit bijvoorbeeld de landbouw moeilijk te concretiseren. Uiteindelijk is gekozen voor het afzonderlijk in de begroting verantwoorden van de kosten voor waterkwaliteitsmaatregelen. Een nieuw product in de BBP structuur. Dit product is onderdeel geworden van het gebiedsmodel en wordt toegerekend aan de belastingcategorieën. Zodoende is in beeld welke maatregelen het waterschap neemt om de gevolgen van verontreiniging te bestrijden. Ook kan zodoende worden bepaald van deze maatregelen profiteert.

Natuur verdwijnt als afzonderlijke categorie

Beheerders van natuurterreinen dragen weinig bij aan de kosten van het watersysteembeheer. Dat is een gevolg van de huidige kostentoedelingsystematiek. Er is echter geen inhoudelijke reden om voor

Bestuursvoorstel

natuur ten opzichte van de overige categorieën (wegen, agrarisch, bouwpercelen etc.) ongebouwd een afzonderlijke positie te handhaven ².

Het voorstel is om natuurterreinen weer onderdeel te laten zijn van de categorie ongebouwd. Waarbij het Uniebestuur (en de CAB) oog voor heeft is de consequentie van deze keuze: een in hun ogen onevenredig hoog tarief voor natuur. Namelijk het tarief voor ongebouwd.

Daarom stelt het Uniebestuur voor een korting van 70% voor natuurpercelen toe te passen. De overige kosten voor natuur worden via de kostentoedelingspercentages van het gebiedsmodel toegerekend aan de drie belastingcategorieën ingezetenen, gebouwd en ongebouwd. Op de bestaande belastingtarieven wordt als het ware een opslag geheven.

Overige voorstellen

Beperken van het aantal tariefdifferentiatie.

De bestaande tariefdifferentiatie voor glasopstanden (kassen) wordt afgeschaft. Er wordt door geen enkel waterschap gebruik van gemaakt. De tariefdifferentiatie voor wegen wordt beperkt tot maximaal 100% (kan nu in bepaalde gevallen tot 400%).

Beide voorstellen zijn voor ons niet van belang: voor glasopstanden passen we geen tariefdifferentiatie toe, voor wegen passen we 100% tariefdifferentiatie toe. Er verandert niets.

Creëren van de mogelijkheid een plusvoorziening in te stellen als een deel van ons gebied extra belang heeft bij (nieuwe) voorzieningen van het waterschap.

Zuiveringsheffing

Aanpassen heffingsformule

De heffingsformule bepaalt voor bedrijven het aantal vervuilingseenheden (ve). De heffingsformule voor bedrijven wordt meer gebaseerd op kostenveroorzaking. De huidige CZV methode (zuurstofverbruik als parameter) wordt vervangen door de TOC methode (koolstof als parameter) om de vuillast vast te stellen.

De aanvoer van hemelwater is een belangrijke kostenveroorzaker voor onze rwzi's. Deze variabele wordt nu in de formule meegenomen. Het meten van de hoeveelheid hemelwater moeten we nog uitwerken. Daarnaast maken Stikstof en Fosfor nu ook deel uit van de formule.

Meer differentiatie in de heffing van huishoudens

De huidige belasting van huishoudens met 3 ve, ongeacht de gezinssamenstelling, wordt losgelaten. In het huidige stelsel is al een uitzondering gemaakt voor éénpersoonshuishoudens. Hier kwam in de praktijk veel kritiek op, vooral van huishoudens die uit 2 personen bestaan.

Het voorstel is nu om 1, 2, 3 en 4 ve te gebruiken voor huishoudens van respectievelijk 1, 2, 3 en 4 of meer personen.

---

² In de gedachte van het Gebiedsmodel is het vertrekpunt dat het waterschap er is:

- om wonen, werken en recreëren mogelijk te maken (een belang dat bij de ingezetenen ligt),
- om gebouwen in stand te houden en aan hun gebruiksfunctie te kunnen laten voldoen (een belang dat bij eigenaren gebouwd ligt) en
- om de condities te scheppen die goed gebruik van gronden mogelijk maakt (een belang dat bij eigenaren ongebouwd ligt).

Er is in de gedachte achter het Gebiedsmodel dus geen reden om onderscheid in de verschillende typen ongebouwde gronden te maken, reden waarom ervoor is gekozen om natuur weer bij het ongebouwd te voegen.

Bestuursvoorstel

Overige voorstellen

Maatregelen beperken hemelwaterkosten dekken uit zuiveringsheffing

De zuiveringsheffing is bedoeld om de kosten van het zuiveren van afvalwater te betalen. Het voorstel is om het wettelijk mogelijk te maken om via de zuiveringsheffing kosten om de aanvoer van hemelwater op de rwzi te beperken te bekostigen. Bij voorbeeld door stimuleringsmaatregelen voor het afkoppelen van hemelwater te subsidiëren. Dit is uiteindelijk een beslissing die elk waterschap kan nemen, het is een keuze.

Terugbrengen aantal schijven tabel afvalwatercoëfficiënten

Momenteel is voor tabelbedrijven een indeling in 15 klassen, dat worden er straks 3.

Belonen afzonderlijke waardevolle afvalstromen

Voorgesteld wordt het mogelijkheid te maken om prijsafspraken te maken over afzonderlijke afvalstromen. Er komt een experimenteerartikel om een korting te geven indien fosfaat aangeleverd wordt.

Verontreinigingsheffing

Aanpassen heffingsformule

Net als bij de zuiveringsheffing is het voorstel de heffingsformule aan te passen. Alleen het meewegen van de hoeveelheid hemelwater is niet meegenomen omdat voor de verontreinigingsheffing (lozen op oppervlaktewater) geen rol speelt.

Belasten eigen zuiveringen en riooloverstorten

Rwzi's lozen afvalwater (effluent). Hoewel dit water voldoet aan de kwaliteitseisen is het toch een vorm van lozen van afvalwater. Rwzi's krijgen hiervoor momenteel geen belastingaanslag van het waterschap, deze lozingen zijn vrijgesteld. Lozingen door een waterschap op Rijkswater is wel belast. Dit is in de Waterschapswet geregeld. Ook bij riooloverstorten van gemeenten is sprake van het lozen van afvalwater, terwijl deze lozing niet belast is.

Het Uniebestuur stelt voor – indachtig de uitgangspunten van het nieuwe belastingstelsel – deze vrijstellingen te laten vervallen. Er is bovendien sprake van emissie uit een puntbron en dus is eenvoudig een heffingsplichtige aan te wijzen.

5. Beoordelen van de voorstellen

Lossen de voorstellen de gesignaleerde knelpunten op en zijn de voorstellen toekomstgericht?

Watersysteemheffing

De in de aanleiding genoemde problemen zijn met de voorstellen van de Unie opgelost. Bij het gebiedsmodel speelt waarde nauwelijks nog een rol, de weeffout is opgelost. Natuur betaalt substantieel meer (30% van het tarief voor ongebouwd) en het bestuur krijgt voor het bepalen van de kostentoedelingspercentages per categorie de beleidsvrijheid om 15% van de berekende percentages af te wijken. De kosten worden meer naar profijt toegedeeld.

Het gebiedsmodel maakt het mogelijk toekomstige kosten – zoals voor klimaatadaptatie – beter toe te rekenen aan degenen die daar het meest van profiteren.

Zuiveringsheffing

Ook hiervoor is met de voorstellen van de Unie een oplossing gekomen. De kostenveroorzaking komt in de nieuwe heffingsformule beter tot uitdrukking. Er is een stimulans ingebouwd om minder

Bestuursvoorstel

hemelwater aan te voeren, dan wel om de aanvoering te beperken via subsidies. Voor huishoudens is een differentiatie naar gezinssamenstelling toegepast.

Verontreinigingsheffing

Om bij het uitgangspunt “de vervuiler betaalt” geen uitzonderingen meer toe te staan wordt het lozen door rwzi’s en riooloverstorten in de heffing betrokken. Voor diffuse lozingen is een oplossing gevonden in het afzonderlijk zichtbaar maken van de kosten voor waterkwaliteitsmaatregelen binnen het gebiedsmodel van de watersysteemheffing. Hierdoor kunnen groepen (gebouwd en ongebouwd) worden aangewezen om naar verhouding bij te dragen in de kosten.

Algemene beoordeling belastingvoorstellen

Inhoudelijk

De problemen met het huidige stelsel zijn met de voorstellen opgelost. De mogelijkheden die het nieuwe stelsel biedt maken de voorstellen ook toekomst bestendig. Het stelsel komt daarmee tegemoet aan de aanbevelingen uit het OESO-rapport.

Onderlinge vergelijkbaarheid waterschappen versus grote bestuurlijke afwegingsruimte

In de voorstellen is veel ruimte gelaten voor het algemeen bestuur om keuzes te maken. Hiermee kan het belastingstelsel beter aansluiten bij de lokale situatie en bestuurlijke werkelijkheid. Het betekent ook dat de onderlinge vergelijkbaarheid kleiner wordt. Een goede uitleg / communicatie (ook landelijk) is hiervoor belangrijk. Doordat dergelijke keuzes in alle openbaarheid plaatsvinden is het voorgestelde systeem wel transparanter en daarmee goed uitlegbaar.

Herverdeeeffecten

Elke wijziging van een belastingstelsel zorgt voor herverdeeeffecten. Dat is nu niet anders. De vraag is hoe evenwichtig de herverdeeeffecten zijn. In de bijlage is voor een groot aantal voorbeeld belastingbetalers het effect van het nieuwe stelsel aangegeven.

De lastenverzwaring voor ongebouwd en natuur (onderdeel ongebouwd) was te verwachten en valt vanuit het profijtbeginsel te rechtvaardigen.

De lastenontwikkeling bij huurders toont een wisselend beeld. Dit komt vooral door de hogere zuiveringsheffing en het toepassen van de verruimde woonruimteforfait (van 1 tot en met 4 ve).

Eindoordeel

Het is goed dat we als waterschappen de kans hebben gekregen / gegrepen om zelf met voorstellen te komen om het huidige belastingstelsel voor de waterschappen te herzien. De belastingopbrengsten zijn voor de waterschappen de allerbelangrijkste inkomstenbron. Zelf invloed uit kunnen oefenen op toekomstige ontwikkelingen / hervormingen is van groot belang. We kunnen zodoende voorkomen dat we van derden afhankelijk worden van ontwikkelingen.

Als dagelijks bestuur omarmen wij de voorstellen, ze komen tegemoet aan de huidige tekortkomingen. Ondanks de afgewogen mix in de voorstellen hebben wij wel oog voor de herverdeeeffecten. Daarom zou ons voorstel aan de Unie zijn om een toegroeimodel / overgangsmoedel te ontwikkelen waarbij elk waterschap een eigen afweging kan maken. De geïntroduceerde bestuurlijke afwegingsruimte (van + en – 15%) is ons inziens slechts één van de mogelijkheden.

Van het standpunt van het algemeen bestuur stellen wij de Unie op de hoogte.

Bestuursvoorstel

6. Verdere proces

Nadat u als algemeen bestuur uw mening over de voorstellen kenbaar heeft gemaakt aan de Unie zullen de waterschappen in de ledenvergadering van 14 december 2018 een definitief besluit nemen over de belastingvoorstellen. Het besluit zal als advies aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat worden aangeboden. Het totale wetgevingstraject duurt zeker 2 jaar. Dit betekent dat een nieuw belastingstelsel op zijn vroegst op 1 januari 2022 in zou kunnen gaan.

Daarnaast stelt de Unie voor nader onderzoek in te stellen naar mogelijkheden om grond- en oppervlaktewateronttrekking in de heffing te betrekken en uit te zoeken hoe om te gaan met de heffing van glastuinbouwbedrijven met substraatteelt.

Voorstel

Instemmen met de Unievoorstellen voor een nieuw belastingstelsel voor waterschappen
Pleiten voor het ontwikkelen van een toegroeiregeling om de mogelijkheid te bieden
herverdeeeffecten geleidelijk te laten verlopen
De Unie van waterschappen op de hoogte stellen van de bevindingen van het algemeen bestuur.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf